

کتابشناسی موضوعی شیعه

محمدتقی دیاری بیدگلی*

در زمان رسول خدا ﷺ به کار برده شد و سلمان، ابوذر، مقداد، و عمار با این اسم مشهور شدند. گذشته از همه اینها نام «شیعه علی» و «شیعه اهل بیت» در سخنان پیغمبر اکرم ﷺ (روایات مرتبط به فضایل امیرمؤمنان علی) بسیار دیده می‌شد. از جمله روایات بیانگر این مطلب، این دو روایت است:

۱. جابر می‌گوید: نزد پیغمبر ﷺ بودم که علی علیهما السلام از دور نمایان شد. پیغمبر ﷺ فرمود: سوگند به کسی که جانم در دست او است، این شخص و شیعیانش در قیامت رستگار خواهند بود.
۲. ابن عباس می‌گوید: وقتی آیه «ان الذین آمنو و عملوا الصالحات، اولئک خیر البریه» نازل شد، پیغمبر ﷺ به علی علیهما السلام فرمود: مصداق این آیه، تو و

«شیعه» که در اصل لغت به معنای «پیرو» است^۱، در اصطلاح به کسانی گفته می‌شود که جانشینی پیغمبر اکرم ﷺ را حق اختصاصی خانواده رسالت می‌دانند و در معارف اسلام، پیرو مکتب اهل بیت هستند. هم اکنون چهارده قرن از آغاز پیدایش شیعه می‌گذرد. علامه طباطبایی (ره) در این باره می‌فرماید:

«آغاز پیدایش شیعه را، که برای اولین بار به شیعه علی علیهما السلام معروف شدند، همان زمان پیغمبر اکرم ﷺ باید دانست و جریان ظهور و پیشرفت دعوت اسلامی، در ۲۳ سال زمان بعثت، موجبات زیادی در برداشت که طبعاً پیدایش چنین جمعیتی را در میان یاران پیغمبر اکرم ﷺ ایجاب می‌کرد.»

واژه شیعه، در این معنا، نخستین بار

شیعیانت هستید که در قیامت خشنود خواهید بود و خدا هم از شما راضی خواهد بود.

این دو حدیث، به همراه چند حدیث دیگر، در کتاب الدرالمثور (ج ۱، ص ۳۷۹) و غایة المرام (ص ۳۲۶) آمده است.^۲

از دیرباز تاکنون، درباره اعتقادات، مبانی و اصول فکری و دینی شیعه، مطالعات و تحقیقات فراوانی صورت گرفته است. دانشمندان و محققان اسلامی، و به ویژه شیعی، پژوهش‌های ارزشمندی درباره صفات و ویژگی‌های فکری و اعتقادی، مبانی اخلاقی و امتیازات شیعه، تاریخ پر فراز و نشیب آن، شخصیت‌های برجسته شیعی، پیشوایان دینی شیعه، وقایع و حوادث تلخ و شیرینی که در طول تاریخ شیعیان رخ داده است، آثار و تألیفات، فرق و مذاهب گوناگون، و دیدگاه‌های فقهی، تفسیری، حدیثی، قرآنی، عرفانی و فلسفی آنان انجام داده‌اند که در کتابخانه‌ها و مراکز فرهنگی و حوزه‌های علمی و دانشگاهی سرتاسر جهان به یادگار بر جای مانده است. محقق و نویسنده ارجمند، جناب آقای رضا

حکیمی در مقاله‌ای با عنوان چهارصد کتاب در شناخت شیعه، کتاب‌ها و رسایلی را که دانشمندان و بزرگان شیعه تألیف کرده‌اند، گرد آورده است. وی غیر از معرفی منابع و مآخذ شیعی، ۱۵۰ کتاب و رساله را که دانشمندان بزرگ اهل سنت و نویسندگان دیگر مذاهب، درباره مناقب و مسائل مربوط به اهل بیت، و به ویژه امام علی علیه السلام و امام مهدی (عج)، نوشته‌اند، برشمرده است.^۳

از سوی دیگر، آثار فراوانی در رد دیدگاه‌ها و آرای شیعه نگاشته شده است. استاد علامه مرتضی عسکری از قول یکی از دوستانش، که از علمای هنداست، نقل کرده است که «دویست کتاب به زبان‌های مختلف، فقط در هند علیه نظریه شیعه و تحریف قرآن چاپ کرده‌اند».^۴

محققان و نویسندگان اسلام‌شناس و خاورشناس اروپایی و غربی نیز تلاش‌های بسیاری برای شناخت اسلام و شیعه انجام داده‌اند و آثاری درباره اندیشه‌ها و اعتقادات شیعه نگاشته‌اند. اما بیشتر این مطالعات و تألیفات، از سویی، با انگیزه‌های غیرعلمی و احیاناً سیاسی و همراه با تعصب و غرض‌ورزی

مقابل را به سفاهت منسوب داشتن؛ آن هم با اسلوبی که شر و زیانش بیشتر است تا خیر و سودش. از این جهت است که هر کس که اهل انصاف باشد، نباید از روی این کتاب‌ها، دربارهٔ مذاهب اسلامی اظهار نظر کند، بلکه باید دربارهٔ هر فرقه‌ای به کتاب‌ها و مأخذ مخصوص آن فرقه رجوع کند تا بدین وسیله به حق نزدیک شود و از خطا دور ماند.^۶

دکتر سید حسین نصر، در مقدمهٔ خود بر کتاب شیعه در اسلام، ضمن معرفی این کتاب، روش تحقیق و مطالعهٔ غریبان را مورد انتقاد قرار داده، می‌نویسد:

«این کتاب، جزئی از طرحی است که جهت معرفی تشیع به مغرب زمین، در شرف انجام است و هر چند در طی قرون گذشته، دانشمندان مغرب زمین مطالعات زیادی را دربارهٔ جوانب گوناگون اسلام و تمدن اسلامی به سامان رسانیده‌اند، اما اکثریت این آثار، با نهایت تعصب و غرض‌ورزی صورت گرفته و کوشش برای تحریف اسلام در آنها هویدا است. وانگهی تقریباً تمام منابع اروپاییان، در تحقیقاتی که دربارهٔ اسلام انجام می‌گیرد، از منابع اهل تسنن است و هرگاه از قرآن، حدیث، سیرهٔ پیامبر ﷺ، فقه و کلام

نگاشته شده‌اند و در نتیجه، تشیع را فرقه‌ای فرعی و علت پیدایش آن را نزاعی صرفاً سیاسی و اجتماعی دانسته‌اند و از سوی دیگر، بیشترین منابع و مأخذ تحقیق آنان را در زمینهٔ فرهنگ شیعی و اسلامی، مصادر اهل سنت و دیدگاه‌های خاص آنان تشکیل می‌دهد.^۵ در این جا سخنان دو تن از شخصیت‌های علمی اهل سنت و شیعه را در این باره نقل می‌کنیم:

شیخ محمود شلتوت، مفتی اعظم و رئیس سابق جامع الازهر، ضمن بیان کاستی‌های موجود در زمینهٔ مطالعات و تألیفات دربارهٔ فرق و مذاهب اسلامی، علاقه‌مندان به تحقیق و شناخت درست مذاهب اسلامی را از مراجعه به منابع غیراصیل برحذر داشته، می‌گوید:

«بیشتر کسانی که دربارهٔ فرق و مذاهب اسلامی کتاب نوشته‌اند، تحت تأثیر روح پلید تعصب بوده‌اند. از این‌رو تألیفاتشان همواره آتش دشمنی و کینه را در میان فرزندان یک امت دامن زده است. هر یک از این ملل و نحل نویسان، تنها و تنها از یک زاویهٔ دید، به مخالفان خویش می‌نگریسته‌اند: رأی مذهب مخالف را سخیف شمردن و عقیدهٔ طرف

سخن می‌گویند، معمولاً مقصود همان نظر اهل سنت است؛ حتی اگر این نظر نیز تحریف‌شده و مغرضانه مطرح شده باشد. وی در ادامه می‌افزاید:

«در آثار موجود به زبان‌های اروپایی، تشیع را به صورت یک فرقه فرعی معرفی کرده و تمام دید و علت وجودی آن را به یک نزاع صرفاً سیاسی و اجتماعی تقلیل داده و کمتر به علل دینی، که باعث پیدایش شیعه گردیده، توجه نموده‌اند.»^۷

ما در این نوشتار، برآنیم که برخی از آثار و تألیفات و تحقیقاتی را که در زمینه شیعه‌شناسی نگاشته شده است، در دسترس علاقه‌مندان به مطالعه و پژوهش در این زمینه معرفی کنیم. گفتنی است که این کتاب‌شناسی، صرفاً به معرفی موضوعاتی که دربردارنده عناوین «شیعه» و «تشیع» است، بسنده کرده است و برای رعایت اختصار، از ذکر آثاری با عناوین دیگر، همچون «اهل‌بیت»^۸، «الفرقة الناجية»^۹، «امامیه»، «فریقین» و «روافض»^۹ که بیشتر از سوی دانشمندان اهل سنت و مخالفان، به شیعیان اطلاق می‌شود، خودداری گردیده است.

غیر از آثار و کتاب‌های نگارش‌یافته تلاش کرده‌ایم تا پژوهش‌هایی را نیز که در سال‌های اخیر و بیشتر، پس از انقلاب شکوهمند اسلامی، به قلم دانش‌جویان و دانش‌پژوهان مراکز علمی و دانشگاهی ایران، به عنوان پایان‌نامه تحصیلی، تدوین یافته، به اجمال معرفی کنیم. برای تهیه و تنظیم این مجموعه آثار، از مراکز علمی و اطلاعاتی و منابع متعددی استفاده شده است که بدین وسیله، از مساعدت همه همکاران و مسئولان آن مراکز و نیز نویسندگان گرامی آثار قدردانی و تشکر می‌شود.

فهرست موضوعی و الفبایی کتاب‌ها

هر چند شاید لازم باشد برخی از کتاب‌ها، به لحاظ تنوع و تکثر موضوعات، ذیل عناوین گوناگونی قرار گیرند، اما به‌طور کلی، فهرست آثار و کتاب‌های گردآوری شده را می‌توان در انواع ذیل طبقه‌بندی کرد:

الف. کتاب‌های شیعه در زمینه فرهنگ عمومی و جهاد علمی (کتاب‌شناسی‌ها، فرهنگ‌نامه‌ها و دانش‌نامه‌ها)

۱/۱. آثارالشیعة الامامیه؛ عبدالعزیز جواهرکلام، تهران، چاپخانه مجلسی، ۱۳۰۷ ش.

به اهتمام محمد آصف فکرت، مشهد، بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی، ۱۳۷۳ ش.

۱۲/۱۲. معجم مصنفات الشيعة حول القرآن؛ قم، نشر دارالقرآن.

۱۳/۱۳. معجم مخطوطات الشيعة حول القرآن؛ مؤلف ناشناخته در (کتابخانه تخصصی مرکز فرهنگ و معارف قرآن).

۱۴/۱۴. معجم الدراسات القرآنية عند الشيعة الامامية؛ عامرالعلوم، بیروت، دارالموسم للأعام، ۱۴۱۱ ق.

۱۵/۱۵. میراث حدیث شیعه؛ مهدی مهریزی و صدرایی خوئی، قم، مؤسسه فرهنگی دارالحدیث.

۱۶/۱۶. تبویب الذریعة الی تصانیف الشيعة؛ السيد احمد الדיباجی الاصفهانی، تهران، المكتبة الإسلامية، ۱۳۵۲ ش.

۱۷/۱۷. معالم العلماء فی فهارس كتب الشيعة و اسماء المصنفين؛ ابن شهر آشوب مازندرانی، نجف، مطبعة حیدریه، ۱۳۸۰ ق.

۱۸/۱۸. المعجم المفهرس لالفاظ احاديث وسائل الشيعة؛ مؤسسة تحقیقاتی و اطلاع‌رسانی خاتمه کتاب ایران، با اشراف علی‌رضا بزازش، تهران، جلوه پاک، ۱۳۷۴ ش.

۱۹/۱۹. المعجم المفهرس لالفاظ وسائل الشيعة؛ السيد حسن الطیبی، تهران،

۲/۲. دائرة المعارف شيعة (ترجمة اعيان الشيعة)؛ سيد محسن اميني، ترجمة ۵ کمال موسوی، تهران، اسلامیه، ۱۳۴۵ ش.

۳/۳. دائرة المعارف تشيع؛ بهاء الدين خرماهي، تهران، سازمان دائرة المعارف تشيع.

۴/۴. دائرة المعارف شيعة؛ سيد محمدرضا جوهری زاده، مؤسسه انتشارات اسلامی، تهران، ۱۳۵۲ ش.

۵/۵. دائرة المعارف الاسلامية الشيعية؛ حسن الامين، بيروت، دارالتعارف، چاپ چهارم، ۱۴۱۰ ق.

۶/۶. دائرة المعارف الشيعية العامة؛ محمد حسين اعلمی، بيروت، مؤسسة الاعلمی للمطبوعات، ۱۴۱۳ ق.

۷/۷. الذریعة الی تصانیف الشيعة؛ شیخ آغابزرگ تهرانی، بیروت، دارالاضواء، ۱۴۰۳ ق.

۸/۸. طرح تدوین کتاب‌شناسی بزرگ شیعه؛ رضا مختاری، مرکز بررسی‌های اسلامی الغدیر، ۱۳۷۶ ش.

۹/۹. طرح تدوین دائرة المعارف تشيع؛ تهران، بنیاد اسلامی طایر، ۱۳۶۲ ش.

۱۰/۱۰. مأخذ حدیث از دیدگاه شیعه؛ محمد حسین جلالی، ترجمه علی‌رضا میرزا محمدنور، تهران، ۱۳۶۰.

۱۱/۱۱. مصنفات شیعه (ترجمه و تلخیص الذریعه)؛ شیخ آغابزرگ تهرانی،

- منشورات الاعلمی، ۱۳۹۶ ق.
- ۲۰/۲۰. مقدمه‌ای بر فقه شیعه (کلیات و کتاب‌شناسی)؛ سیدحسین مدرس طباطبائی، ترجمه محمد آصف فکرت، مشهد، بنیاد پژوهش‌های اسلامی، ۱۳۶۰ ش.
- ب. کتاب‌های شیعه در زمینه تراجم و رجال
- ۱/۲۱. آشنایی با ستارگان هدایت (مراجع تقلید شیعه)؛ حسین آردی، با مقدمه‌ای از رضا استادی، قم، دفتر نشر برگزیده، ۱۳۷۴ ش.
- ۲/۲۲. آقا محمد باقر بن محمد اکمل اصفهانی، معروف به وحید بهبهانی، سرآمد محققان و دانشمندان شیعه در سده دوازدهم هجری؛ علی دوانی، تهران، امیرکبیر، ۱۳۶۲ ش.
- ۳/۲۳. آیت‌الله شهید شیخ فضل‌الله نوری، پاسدار خط فقاقت شیعه در جنبش مشروطیت؛ تهران، سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی، ۱۳۶۲ ش.
- ۴/۲۴. اعلام شیعه؛ شیخ آغابزرگ تهرانی.
- ۵/۲۵. اعیان الشیعه؛ سیدمحسن الامین، بیروت، دارالتعارف، ۱۴۰۶ ق.
- ۶/۲۶. اخبار شعراء الشیعه؛ ابو عبیدالله مرزبانی (تلخیص سیدمحسن امین عاملی، مؤلف اعیان الشیعه)، با تحقیق محمدهادی امینی، نجف، حیدریه، ۱۳۸۸ ق.
- ۷/۲۷. احسن الودیعة فی تراجم اشهر مشاهیر مجتهدی الشیعة؛ محمدمهدی موسوی اصفهانی، بغداد.
- ۸/۲۸. با دانشمندان شیعه و مکتب آنها آشنا شویم؛ قم، ۱۳۶۲ ش.
- ۹/۲۹. با دانشمندان شیعه و مکتب آنها آشنا شویم؛ قم، مهر، ۱۳۵۷ ش.
- ۱۰/۳۰. بر ستیغ آرمان‌ها (ترجمه جزء چهارم اعیان الشیعه)؛ سید محسن امین، تهران، مؤسسه انتشارات طور، ۱۳۶۴ ش.
- ۱۱/۳۱. پژوهشی درباره تفسیر شیعه و تفسیرنویسان آن مکتب؛ رجب‌علی مظلومی، تهران، آفاق، ۱۴۰۴ ق.
- ۱۲/۳۲. تاریخ فقهاء شیعه امامیه؛ محمداقبر محقق، تهران، هفتمین کنفرانس بین‌المللی وحدت اسلامی، ۱۳۷۳ ش.
- ۱۳/۳۳. تراجم علمای شیعه؛ علی دوانی، قم، دارالتبلیغ اسلامی، ۱۳۸۹ ق.
- ۱۴/۳۴. الدرجات الرفیعة فی طبقات الشیعه؛ صدرالدین السید علی خان مدنی شیرازی الحسینی، قم.
- ۱۵/۳۵. روحانیت شیعه؛ بی‌نا، بی‌تا.

- ۱۶/۳۶. ریاحین الشریعة در ترجمه دانشمندان بانوان شیعه؛ ذبیح‌الله محلاتی، تهران، دارالکتب الاسلامیه.
- ۱۷/۳۷. زندگانی زعیم بزرگ عالم تشیع، حضرت آیت‌الله بروجردی؛ علی دونی، قم، ۱۳۴۰ ش.
- ۱۸/۳۸. زندگانی پیشوای بزرگ عالم تشیع، آیت‌الله العظمی آقای سیدمحسن حکیم؛ سیدعباس میرزاده اهری، بی‌نا، بی‌تا.
- ۱۹/۳۹. سلسله مراجع تقلید شیعه، از کلینی...؛ جلال زرین، گیلان، مرتضویه، ۱۳۴۸ ش.
- ۲۰/۴۰. شرح زندگانی دانشمندان شیعه، جناب علی بن مهزیار اهوازی؛ محمدحسین هدایت اهوازی، اهواز، مؤسسه فرهنگی انتشارات آیات، ۱۳۷۳ ش.
- ۲۱/۴۱. شهدای روحانیت شیعه در صد ساله اخیر؛ علی ربانی خلخالی، قم، انتشارات مکتب الحسین علیه السلام، ۱۴۰۲ ق.
- ۲۲/۴۲. شخصیت‌های اسلامی شیعه؛ جعفر سبحانی، تهران، صدر، بی‌تا.^{۱۰}
- ۲۳/۴۳. شهیدان راه فضیلت، زندگانی نامه ۱۳۰ شهید عالم شیعه، از قرن ۴ تا ۱۴ هجری (ترجمه شهداء الفضیله)؛ عبدالحسین امینی، ترجمه جلال‌الدین فارسی، تهران، روزبه، ۱۳۵۵ ش.
- ۲۴/۴۴. طبرسی و مجمع‌البیان (همراه با مقدمه‌ای در بیان اوضاع سیاسی و فرهنگی و مذهبی عصر وی و بحثی در تشیع)؛ حسین کریمان، تهران، مؤسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران، ۱۳۶۱ ش.
- ۲۵/۴۵. طبقات مفسران شیعه؛ عبدالرحیم عقیقی بخشایشی، قم، نشر نوید اسلام، ۱۳۷۱ ش.
- ۲۶/۴۶. طبقات اعلام الشیعه (فی القرن الخامس والرابع)؛ شیخ آغابزرگ تهرانی، تحقیق، علی‌نقی منزوی، بیروت، دارالکتب العربی، ۱۳۹۰ ق.
- ۲۷/۴۷. علمای بزرگ شیعه از کلینی تا خمینی؛ جرنادقانی، قم، معارف اسلام، ۱۳۶۴ ش.
- ۲۸/۴۸. فقهای نامدار شیعه؛ عبدالرحیم عقیقی بخشایشی، قم، کتابخانه آیت‌الله العظمی مرعشی نجفی، ۱۳۷۲ ش.
- ۲۹/۴۹. فهرست اسماء مصنفی الشیعه (رجال النجاشی)؛ ابوالعباس احمد بن علی النجاشی، تحقیق موسی شبیری زنجانی، قم، جامعه مدرسین حوزه علمیّه، ۱۴۱۱ ق.
- ۳۰/۵۰. فلاسفه شیعه؛ عبدالله نعمه، با مقدمه محمدجواد مغنیه، ترجمه جعفر غضبان، تبریز، کتاب‌فروشی ایران، ۱۳۴۷ ش.

- ۳۱/۵۱. فهرست اسماء علماء الشيعة و مصنفیهم؛ الشيخ منتجب الدين على بن عبيدالله قمی رازی، تحقیق عبدالعزیز الطباطبائی، قم، مجمع الذخائر الاسلامی، ۱۴۰۴ ق.
- ۳۲/۵۲. گرایش چند شخصیت بزرگ به تشیع؛ محمدحسن قیسی، محمد محمدی اشتهاودی، قم، جواد، بی تا.
- ۳۳/۵۳. محقق ثانی، مقتدای شیعه؛ محمدجواد پیمان، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۲.
- ۳۴/۵۴. معجم اعلام الشیعه؛ السيد عبدالعزیز الطباطبائی، قم، مؤسسه آل البيت علیهم السلام لاحیاء التراث، ۱۴۱۷ ق.
- ۳۵/۵۵. معجم مؤلفی الشیعه؛ علی الفاضل القائینی النجفی، وزارت ارشاد اسلامی، ۱۴۰۵ ق.
- ۳۶/۵۶. مشاهد العترة الطاهرة و اعیان الشیعه؛ سید عبدالرزاق کمونه حسینی. مجموعه آثار و مطالعات علمی
- ۳۷/۵۷. مؤلفو الشیعة فی صدر الاسلام؛ السيد عبدالحسین شرف‌الدین، بغداد.
- ۳۸/۵۸. مفسران شیعه؛ محمدعلی شفیعی، دانشگاه شیراز، ۱۳۴۹ ش.
- ۳۹/۵۹. مشاهیر تشیع در افغانستان؛ عبدالمجید ناصری داودی.
- ۴۰/۶۰. معالم العلماء فی فهرس کتب الشيعة و اسماء المصنفین؛ ابن شهر آشوب
- مازندرانی، نجف، مطبعة حیدریه، ۱۳۸۰ ق.
- ۴۱/۶۱. مستدرکات عیان الشیعه؛ حسن الامین، بیروت، دارالتعارف للمطبوعات، ۱۴۱۲ ق.
- ۴۲/۶۲. من اعیان الشیعه (ابوعلی الفارس، حیات و مکاتبه بین ائمة العربیة و آثاره فی القراءات و النحو)؛ عبدالفتاح اسماعیل شلیبی، قاهره، دارنهفته مصر، ۱۳۸۸ ق.
- ۴۳/۶۳. نسمة السحر بذكر من تشیع و شعر؛ یوسف بن یحیی حسینی، با تحقیق کامل سلمان الجبوری، بیروت، دارالمورخ العربی، ۱۴۲۰ ق.
- ج. کتاب‌های تحقیقی شیعه، در زمینه مسائل کلامی و مذهبی شیعه (شناخت اصول و مبانی اعتقادی)
- ۱/۶۴. آغاز دانش با اصول عقاید شیعه؛ عباس مخبر دزفولی، تهران، کتابخانه صدر، بی تا.
- ۲/۶۵. آراء حول المرجعية الشیعیه؛ جمعی از محققان، بیروت، دارالروضه، ۱۴۱۵ ق.
- ۳/۶۶. الامامة عند الشیعه؛ محمدجواد خراسانی، چاپ مشعل آزادی، ۱۳۹۶ ق.
- ۴/۶۷. اسلام در پرتو تشیع؛ حسین خراسانی، تهران، چاپخانه میهن، ۱۳۳۶ ش.

- ۵/۶۸. احیاء الشيعة في مذهب الشيخ محمد الخالص، بغداد، ۱۳۸۲ ق.
- ۶/۶۹. اصل الشيعة و اصولها؛ شیخ محمدحسین کاشف الغطاء، قم، مؤسسه امام علی (علیه السلام)، ۱۴۱۵ ق.
- ۷/۷۰. اسلام و شیعه؛ چهرگانی تبریزی، تبریز، سروش، ۱۳۲۳ ش.
- ۸/۷۱. اصول تشیع؛ ابراهیم انصاری زنجان، تهران، ۱۳۵۴ ش.
- ۹/۷۲. اصول اعتقادات شیعه؛ سیدجعفر موسوی اردبیلی، تهران، مرتضوی، ۱۳۴۸ ش.
- ۱۰/۷۳. الاسلام علی شوء التشیع؛ حسین خراسانی، تهران، مطبعة آفتاب.
- ۱۱/۷۴. الامامة فی اهم الكتب الكلامية وعقيدة الامامیه؛ السیدعلی الحسینی الميلانی، قم، منشورات الشریف الرضی، ۱۳۷۲ ش.
- ۱۲/۷۵. امامت از دیدگاه تشیع؛ محمدحسین مظفر، ترجمه حبیب الله رهبر، تهران.
- ۱۳/۷۶. ارمغان تشیع؛ گروهی از نویسندگان، مشهد، معارف اسلام و قرآن، ۱۳۴۷ ش.
- ۱۴/۷۷. احقاق الحق لابطال الباطل برد ابطال اصول الشيعة بالدلائل العقلية؛ سیدامیر کاظم رئیس، نگینه، (به زبان اردو).
- ۱۵/۷۸. احیاء الشریعة فی مذهب الشيعة؛ محمد بن محمد مهدی الکاظمی الخالصی، بغداد، ۱۳۷۰ ش.
- ۱۶/۷۹. از مبدأ تا معاد در معارف و اصول عقاید شیعه؛ اسماعیل مرعشی، اهواز.
- ۱۷/۸۰. اصول شیعه؛ سیدریاض الدین صاحب قبله، حیدرآباد رکن، سیرت زهرا کمیتی، ۱۳۸۰ ش.
- ۱۸/۸۱. اصباح الشيعة بمصباح الشریعة؛ قطب الدین البیهقی الکیدری، قم، مؤسسه الامام الصادق (علیه السلام)، ۱۴۱۶ ق.
- ۱۹/۸۲. اصول پنجگانه شیعه؛ سیدجعفر موسوی (اردبیلی)، تهران، مرتضوی، ۱۳۴۸ ش.
- ۲۰/۸۳. اصول عقاید دینی و مذهبی شیعه؛ خسرو مؤدب کازرونی.
- ۲۱/۸۴. اکذوبة تحريف القرآن بين الشيعة و السنة؛ رسول جعفریان، تهران، معاونت روابط بین الملل سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۴۰۶ ق.
- ۲۲/۸۵. امامت و تشیع براساس قرآن و سنت، عقل برای ارائه منابع و عقاید شیعه اثنی عشریه؛ علی اکبر محب الاسلام، ۱۳۶۶ ش.
- ۲۳/۸۶. اگر پاپ و مارکس نبودند، به ضمیمه شیعه مصلحتی و مصلحت شیعه؛

- علی شریعتی، نشر حجت، بی‌تا.
- ۲۴/۸۷. الایدئولوگیا الشیعه فی رثاء
الحسین علیه السلام؛ محمد کامل سلیمان، بیروت،
دارالکتاب اللبنانی، ۱۴۰۲ ق.
- ۲۵/۸۸. اسلام و تشیع؛ ضیاء‌الدین بن
محمد استرآبادی، تهران، کتابخانه
مسجد چهل ستون، ۱۳۵۸ ش.
- ۲۶/۸۹. اسلام و تشیع؛ سیدمصطفی
سیادت‌ی، تهران، مکتب قرآن، ۱۴۰۸ ق.
- ۲۷/۹۰. بشارة الشیعه؛ ملامحسن
فیض کاشانی، در مجموعه رسائل، چاپ
سنگی، ۱۳۱۱ ق.
- ۲۸/۹۱. بشارة المصطفی صلی الله علیه و آله لشیعة
المرتضى علیه السلام؛ ابوجعفر عمادالدین
الطبرسی، تحقیق جواد القیومی، قم،
مؤسسه النشر الاسلامی، ۱۴۰۲ ق.
- ۲۹/۹۲. بداء از نظر شیعه؛ سیدعلی
فانی اصفهانی، ترجمه سیدمحمدباقر
بنی سعیدلنگرودی، قم، داورى، ۱۳۹۵ ق.
- ۳۰/۹۳. بین الشیعة و اهل‌السنه؛
سلیمان دنیا، بغداد، ذرارة الاوقاف ادارة
الثقافة.
- ۳۱/۹۴. پاسخ به بداندیشان یا حمایت
از اسلام و تشیع؛ محمدعلی انصاری.
- ۳۲/۹۵. پاسخ داروی یا بررسی عقائد
شیعه؛ حسین کاشانی، تهران،
کتاب‌فروشی اسلامیة، ۱۳۴۵ ش.
- ۳۳/۹۶. پیام ایران به نجد، حجاز و
مصر(امام به عقیده ما شیعه امامیه ناخدا
است نه خدا...); میرزا خلیل کمره‌ای،
تهران، کتابخانه شمس، ۱۳۸۲ ش.
- ۳۴/۹۷. پاسخ شبهاتی پیرامون مکتب
تشیع؛ عباس علمی موسوی، ترجمه احمد
بهشتی، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی.
- ۳۵/۹۸. تشکیلات مذهب شیعه؛
ابومحمد وکیلی قمی، تهران، دانشکده
ادبیات و علوم انسانی، ۱۳۴۵ ش.
- ۳۶/۹۹. تشیع سرخ؛ علی شریعتی،
تهران، ۱۳۶۵ ش.
- ۳۷/۱۰۰. تشیع مولود طبیعی اسلام؛
سید محمد باقر صدر، ترجمه و پاورقی‌ها
از علی حجتی کرمانی، تهران، روزبه،
کتابخانه بزرگ اسلامی، ۱۳۴۵ ش.
- ۳۸/۱۰۱. تعالیم و عقاید شیعه؛
محمد رضا مظفر، ترجمه محمد مجتهدی
شیرازی، تهران، محمدی، ۱۳۴۷ ش.
- ۳۹/۱۰۲. تحقیقی کوتاه درباره شیعه؛
یحیی نوری، انتشارات فراهانی، تهران
بازار بین الحرمین.
- ۴۰/۱۰۳. تشیع یا اسلام راستین؛
شهید سیدمحمدباقر صدر، ترجمه علی
اکبر مهدی‌پور، تهران، روزبه.
- ۴۱/۱۰۴. تحفة الشیعه در اثبات
رجعت؛ سیدحسین موسوی ارومی، قم،

- کتاب فروشی حقیری، ۱۳۵۸ ش.
- ۴۲/۱۰۵. تشیع پایگاه انقلاب؛ سرشار، قم، هجرت، بی تا.
- ۴۳/۱۰۶. تحفة الامامية فی حقيقة مذهب الشیعه؛ محمد علی گلستانی اصفهانی، بمبئی، بی نا، ۱۳۴۰ ق.
- ۴۴/۱۰۷. تحفة المهدية و تحفة الشیعة در رجعت و علائم ظهور...؛ حسین عرب باغی، تهران، کستاب فروشی مؤمنی زاده، یلدا، حقیری، ۱۳۴۷ ش.
- ۴۵/۱۰۸. تشیع و اسلام، (ترجمه کتاب التشیع و الاسلام)؛ سید محمد باقر صدر، با ترجمه و مقدمه علی حجتی کرمانی، قم، مرکز بررسی های اسلامی، ۱۳۵۴ ش.
- ۴۶/۱۰۹. التشیع، ظاهرة طبيعية فی اطار الدعوة الاسلامیه؛ السید محمد باقر الصدر، قاهره بی نا، ۱۳۹۷ ق.
- ۴۷/۱۱۰. تشیع؛ دائرة المعارف تشیع، سعید محبی، تهران، ۱۳۷۳ ش.
- ۴۸/۱۱۱. تشیع یا مکتب نهایی انسان ها؛ شیخ قاسم اسلامی، بی نا، ۱۳۵۲ ش.
- ۴۹/۱۱۲. تذکرات دیانتی در حقیقت تشیع؛ مشهد، تهران، تبریز، (غلامرضا کستاب فروشی، حجره صمدی، آقای سروش)، ۱۳۲۴ ش.
- ۵۰/۱۱۳. چگونه شیعه باشیم؟ (راه و رسم پیشوایان شیعه، ترجمه کتاب اخلاق الائمہ و آداب الشیعه)؛ ملامحسن فیض کاشانی، ترجمه اسدالله ناصح، تهران، کانون انتشارات محمدی، ۱۳۵۳ ش.
- ۵۱/۱۱۴. چهار رساله (اسلام، تشیع، اصل امامت و...)؛ یحیی نوری، تهران، بنیاد علمی و اسلامی مدرسه، ۱۳۶۱ ش.
- ۵۲/۱۱۵. چرا باید فقط شیعه باشیم؟؛ میرسید احمد اوضاتی، تهران، پایگاه اسلامی مسجد الرحمن.
- ۵۳/۱۱۶. چرا شیعه شدم؟ (مناظره مستر جان احمد با علمای اسلامی)؛ محمد رازی، تهران، فراهانی، بی تا.
- ۵۴/۱۱۷. چگونه و چرا شیعه شدم؟ رضا آفایانس جواد، تهران، ۱۳۵۰ ش.
- ۵۵/۱۱۸. چرا مذهب شیعه را انتخاب کردم؟؛ ترجمه و نگارش حسین حقانی زنجانی، تهران، انتشارات اسلامی، ۱۳۵۰ ش.
- ۵۶/۱۱۹. چرا مذهب تشیع را انتخاب کردم؟ (ترجمه کتاب لماذا اخترت مذهب التشیع)؛ محمد امین مرعی انطاکی، ترجمه محمد حسن مرعشی شوشتری، تهران، کتابخانه صدر، ۱۳۴۹ ش.
- ۵۷/۱۲۰. الحصون المنیعة فی رد ما اورده صاحب المنار فی حق الشیعه؛ شام، ۱۳۲۷ ق.
- ۵۸/۱۲۱. حقائق عن الشیعه؛ صادق

- مهدی الحسینی، کربلا، منشورات هیئة دعاء النشر الدینی، ۱۳۷۹ ق.
- ۵۹/۱۲۲. حدیقة الشیعة؛ احمد بن محمد مقدس اردبیلی، تهران، گلی، ۱۳۵۳ ش.
- ۶۰/۱۲۳. حیوة النفس (رسالة استدلال حیوة النفس در اصول عقاید اسلام و شیعه)؛ احمد بن زین الدین احسانی، ترجمه سید کاظم رشتی، مکتب شیعیان، تبریز، ۱۳۹۶ ق.
- ۶۱/۱۲۴. خصائص الشیعة (الشیعہ) جاءت بها الشریعة؛ سید محمد مهدی موسوی کاظمی قزوینی، بغداد، ۱۳۴۱ ق.
- ۶۲/۱۲۵. درس‌هایی درباره مکتب شیعه؛ سید محسن موسوی گرگانی، ترجمه محمد بحرینی کاشمیری، قم، شفق.
- ۶۳/۱۲۶. دفاع از حریم تشیع؛ ابوالفتح رازی، ترجمه محمد محمدی اشتهااردی، قم، مهر، ۱۳۵۴ ش.
- ۶۴/۱۲۷. الدفاع عن الشیعة؛ عزالدین آل یس، بغداد، بی نا، ۱۳۵۲ ق.
- ۶۵/۱۲۸. روح التشیع؛ عبدالله نعمه، بیروت، دارالفکر اللبنانی، ۱۴۰۵ ق.
- ۶۶/۱۲۹. رسالة فلسفه مذهب شیعه؛ سید سلطان رضا عقیلی، دهلی (به زبان اردو).
- ۶۷/۱۳۰. رهبری در تشیع؛ روح الله حسینیان، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۱ ش.
- ۶۸/۱۳۱. رجعت از نظر شیعه؛ نجم الدین طوسی، قم، ۱۳۵۹ ش.
- ۶۹/۱۳۲. ریشه شیعه و پایه‌های آن؛ محمد حسین آل کاشف الغطاء، ترجمه علی رضا خسروی، تهران، شرکت سهامی چاپ، ۱۳۱۷ ش.
- ۷۰/۱۳۳. الرسول و الشیعه؛ تهران، انتشارات مسجد چهل ستون.
- ۷۱/۱۳۴. رد هفوات شیعه بمکابرات شنیعه؛ محمدماه عالم صاحب قبله چشتی، لکهنو، بی نا، ۱۳۳۷ ق (به زبان اردو).
- ۷۲/۱۳۵. سراج الشیعة و آداب الشریعه؛ عبدالله مامقانی، گیلان، مرتضویه، ۱۳۴۸ ش.
- ۷۳/۱۳۶. سرّ تفوق شیعه در اسلام؛ حسین عمادزاده، تهران، مکتب قرآن.
- ۷۴/۱۳۷. شناخت شیعه؛ حسن سعید، ترجمه مهدی پیشوایی، تهران، مدرسه چهل ستون، ۱۳۵۹ ش.
- ۷۵/۱۳۸. شناخت شیعه پیروان علی علیه السلام؛ حسین عمادزاده، تهران، مکتب قرآن.
- ۷۶/۱۳۹. شیعه چه می‌گوید؟ مهدی سراج انصاری، قم، علمیه، ۱۳۸۵ ق.
- ۷۷/۱۴۰. الشیعه؛ محمد صادق السید

- محمدحسین الصدر، بغداد، مطبعة
الکرخ، ۱۳۵۲ ق.
- ۷۸/۱۴۱. شیعه در اسلام؛ سیدموسی
سبط، تهران، چاپخانه عالی، ۱۳۲۹ ش.
- ۷۹/۱۴۲. الشيعة و الرجعة؛ محمدرضا
الطبسی النجفی، نجف.
- ۸۰/۱۴۳. الشيعة فی القرآن؛ صادق
الحسینی الشیرازی، بیروت.
- ۸۱/۱۴۴. شیعة اثنا عشری در اسلام؛
محمدحسن کاشانی نجفی، تهران.
- ۸۲/۱۴۵. الشيعة الاثنی عشریة (فی
الاسلام الايراني، جوانب روحیة و فلسفیة)؛
هنری کربن، ترجمه ذوقان قرقوط،
قاهره، مکتبه مدبولی ۱۴۱۳ ق.
- ۸۳/۱۴۶. شیعه از دیدگاه پیامبر
اسلام ﷺ؛ نوری و حسینی، تهران،
کتابخانه مدرسه چهل ستون جامع،
۱۳۹۵ ق.
- ۸۴/۱۴۷. الشيعة بين الحقائق و
الاهوام؛ السید محسن الامین، بیروت.
- ۸۵/۱۴۸. الشيعة فی عقائد و احکامهم؛
السید امیر محمد الکاظمی القزوينی،
کویت.
- ۸۶/۱۴۹. شیعه کیست و تشیع
چیست؟ (ترجمه الشيعة و التشیع)؛
محمدجواد مغنیه، ترجمه علی اکبر
کسائی، تهران، اقبال، ۱۳۴۴ ش.
- ۸۷/۱۵۰. شیعه و عاشورا؛ محمدجواد
مغنیه، ترجمه فیروز حریرچی، تهران،
پدیده، ۱۳۴۴ ش.
- ۸۸/۱۵۱. شیعة علیؑ؛ احمد
صادقی اردستانی، یزد، کانون انتشارات
جوادیه، ۱۳۵۶ ش.
- ۸۹/۱۵۲. الشيعة والتشیع؛ محمدجواد
مغنیه، بیروت، دارالجواد، ۱۴۰۹ ق.
- ۹۰/۱۵۳. شبهای پیشاور در دفاع از
حریم تشیع؛ محمدبن علی اکبر سلطان
الواعظینی، تهران، کتاب فروشی اسلامیة،
۱۳۴۲ ش.
- ۹۱/۱۵۴. الشيعة والاتباع لیوم الطف؛
محمدبن مهدی خالصی، بغداد، ۱۳۳۲ ق.
- ۹۲/۱۵۵. الشيعة معتقداً و مذهباً؛ صابر
طعیمه، بیروت، مکتبه الثقافه، ۱۴۰۸ ق.
- ۹۳/۱۵۶. الشيعة فی المیزان؛
محمدجواد مغنیه، بیروت، دارالجواد،
۱۴۰۹ ق.
- ۹۴/۱۵۷. شیعه در پیشگاه قرآن و
اهل بیتؑ (ترجمه جلد ۱۵ بحار الانوار)؛
علامه محمدباقر مجلسی، تهران، کتابخانه
مسجد حضرت ولی عصر (عج)، ۱۳۹۷ ق.
- ۹۵/۱۵۸. شیعه (مجموعه آثار)؛ علی
شریعتی، حسینیه ارشاد، تهران.
- ۹۶/۱۵۹. شیعة الهدی (در رد موسی
جارالله در کتابش به نام الوشیعه)؛ شیخ

- مهدی حجار نجفی، بصره. ^{۱۱}
- ۹۷/۱۶۰. الشیعة والامامة؛ شیخ محمدحسین مظفر، ۱۳۷۰ ق. ^{۱۲}
- ۹۸/۱۶۱. الشیعة فی رد العروبة فی المیزان (تألیف عبدالرزاق الحصان)؛ سید محمدصادق بن سید محمدحسینی صدرالدین کاظمی، بغداد. ^{۱۳}
- ۹۹/۱۶۲. شیعة در اسلام؛ سید موسی آقامیر، تهران، ۱۳۶۹ ق. ^{۱۴}
- ۱۰۰/۱۶۳. الشیعة و الاسلام؛ شیخ عبدالحسین غروی تبریزی. ^{۱۵}
- ۱۰۱/۱۶۴. الشیعة و المنار (در رد اعتراضات مجلة «المنار» بر شیعه)؛ علامه سید محسن امینی، بیروت، ۱۳۲۸ ق. ^{۱۶}
- ۱۰۲/۱۶۵. شیعیات (بررسی عقاید و آداب شیعه به زبان انگلیسی)؛ شیخ پادشاه حسین هندی، ۱۳۵۶ ق. ^{۱۷}
- ۱۰۳/۱۶۶. شیعه در حدیث دیگران؛ مهدی محقق، تهران، شرکت سهامی انتشار، ۱۳۶۲ ش.
- ۱۰۴/۱۶۷. شیعه‌شناسی از نظر فریقین؛ سید محمد علی کاظمینی بروجردی، تهران، مشعل، ۱۳۵۳ ش.
- ۱۰۵/۱۶۸. شیعه کیست و مبنا و مستنداتش چیست؟! مصطفی بازرگان، تهران، چاپخانه شمس، ۱۳۴۹ ش.
- ۱۰۶/۱۶۹. شیعه می‌پرسد؛ سید علی اکبر موسوی (محب الاسلام)، تهران، مرتضوی، ۱۳۵۵ ش.
- ۱۰۷/۱۷۰. شیعه و تشیع؛ محمد جواد مغنیه، ترجمه سید شمس‌الدین مرعشی، قم، مجمع ذخائر اسلامی، ۱۳۵۵ ش.
- ۱۰۸/۱۷۱. شیعه و مهدویت؛ حبیب‌الله مزروقی شمیرانی، قم، علامه، ۱۳۴۵ ش.
- ۱۰۹/۱۷۲. شیعه و نبوت؛ علی گلزاده غفوری، تهران، الفتح.
- ۱۱۰/۱۷۳. شیعه و امامت؛ محمدحسین مظفر، ترجمه محمود عابدی، تهران، مؤسسه اهل‌البيت علیهم‌السلام، ۱۳۶۱ ش.
- ۱۱۱/۱۷۴. شیعه و تهمت‌های ناروا؛ محمد جواد شری، ترجمه محمدرضا عطائی، مشهد، آستان قدس رضوی، ۱۳۶۶ ش.
- ۱۱۲/۱۷۵. الشیعة و التصحیح الصراخ بین الشیعة و التشیع؛ موسی موسوی، قاهره، الزهراء للاعلام العربی، ۱۴۰۹ ق.
- ۱۱۳/۱۷۶. شیعه یک حزب تمام؛ علی شریعتی، تهران، حسینیه ارشاد.
- ۱۱۴/۱۷۷. شیعه پاسخ می‌دهد؛ سیدرضا حسینی نسب، نشر مشعر، ۱۳۷۴ ش.
- ۱۱۵/۱۷۸. شیعه و شورا؛ حزب جمهوری اسلامی.

- ۱۱۶/۱۷۹. شیعه امامیه در برابر قرآن؛
عائشه یوسف المناعی، قم، ششمین
کنفرانس بین‌المللی وحدت اسلامی،
مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی،
۱۳۷۲ ش.
- ۱۱۷/۱۸۰. شبهات حول الشیعه؛
ابوطالب تجلیل تبریزی، قم، دارالقرآن
الکریم، ۱۴۱۷ ق.
- ۱۱۸/۱۸۱. صفات شیعه؛ شیخ
صدوق، تهران، انتشارات اعلمی.
- ۱۱۹/۱۸۲. صفات الشیعه (طبعت مع
فضائل الشیعه و مصادقه الاخوان)؛ شیخ
صدوق، تحقیق و نشر مؤسسه الامام
المهدی (عج)، قم، ۱۴۱۰ ق.
- ۱۲۰/۱۸۳. ظهور شیعه به ضمیمه
مصاحبه پروفیسور کرین؛ محمدحسین
طباطبائی، تهران، مرصاد، کانون
انتشارات جیبی، ۱۳۵۶ ش.
- ۱۲۱/۱۸۴. عدل از دیدگاه تشیع؛
محمد محمدی ری شهری، قم، ۱۳۵۴ ش.
- ۱۲۲/۱۸۵. عزاداری از دیدگاه
مرجعیت شیعه؛ علی ربانی خلخالی.
- ۱۲۳/۱۸۶. عقائد الشیعه؛ اطهرین
بروجردی، تبریز، مطبعه آقامشهدی،
۱۳۳۱ ق.
- ۱۲۴/۱۸۷. عقاید شیعه در دین و
توحید؛ حسن ترسلی کاشانی، مشهد،
خراسانی، ۱۳۹۷ ق.
- ۱۲۵/۱۸۸. عقاید و اعتقادات شیعه؛
محمودلی شفیعی، تهران، مصطفوی،
۱۳۴۹ ش.
- ۱۲۶/۱۸۹. عقائد الشیعه؛ ملاعلی
اصغر نیر بروجردی، تهران، اسلامی،
۱۳۲۲ ق.
- ۱۲۷/۱۹۰. علی و الشیعه؛ نجم‌الدین
شریف العسکری، نجف، آداب.
- ۱۲۸/۱۹۱. عقیده الشیعه (فی الامام
الصادق و سائر الائمة الطهاره)؛ السید حسین
یوسف مکی العاملی، بیروت،
دارالاندلس، ۱۳۸۲ م.
- ۱۲۹/۱۹۲. عقائد الشیعه الامامیه
الاثنی عشریه؛ سید ابراهیم موسوی
زنجانی، نجف، آداب، ۱۳۸۷ ق.
- ۱۳۰/۱۹۳. عقیده الشیعه
الامامیه (عرض و دراسته)؛ هاشم معروف
الحسنی، بیروت، دارالکتاب اللبنانی، ۱۳۷۶ ق.
- ۱۳۱/۱۹۴. قرآن در اسلام از دیدگاه
تشیع؛ علامه سید محمدحسین طباطبائی،
قم، جامعه مدرسین حوزه علمیه، ۱۳۷۵ ش.
- ۱۳۲/۱۹۵. کتاب نداء تشیع؛ تقی
شریف کاشانی، تهران، ۱۳۲۴ ش.
- ۱۳۳/۱۹۶. کتاب الشیعه (من اصحاب
الحديث)؛ ابوالعباس احمد بن محمد بن
سعید، معروف به ابن عقده، م ۳۳۳ ق. ۱۸

- سید احمد نجفی خردمند، قم، دارالتبلیغ اسلامی، ۱۳۵۰ ش.
- ۱۴۵/۲۰۸. مذهب شیعه و اعتقاد ما؛ سید محمد مهدی علومی، تهران، علمی، ۱۳۴۴ ش.
- ۱۴۶/۲۰۹. معارف الشیعه؛ علی گرامی، شیراز، کتاب فروشی اسلام.
- ۱۴۷/۲۱۰. منشور عقاید امامیه (شرحی گویا و مستدل از عقاید شیعه اثنا عشری)؛ جعفر سبحانی، قم، مؤسسه الامام الصادق علیه السلام، ۱۳۷۶ ش.
- ۱۴۸/۲۱۱. مسائل اعتقادی از دیدگاه تشیع (ترجمه کتاب عقائد الامامیه)؛ محمدرضا مظفر، ترجمه محمد محمدی اشتهاردی، قم، ۱۳۶۴ ش.
- ۱۴۹/۲۱۲. منابع اندیشه مذهبی شیعه؛ علی شیروانی، قم، شفق.
- ۱۵۰/۲۱۳. معاد از دیدگاه فرق اسلامی شیعه، معتزله، اشاعره؛ محمد ابراهیم ایزدخواه، تهران، هفتمین کنفرانس بین‌المللی وحدت اسلامی، ۱۳۷۳ ش.
- ۱۵۱/۲۱۴. مناہج المعارف یا فرهنگ عقائد شیعه؛ میرسید ابوالقاسم جعفر موسوی خوانساری، با مقدمه و حواشی میرسید احمد روضاتی، تهران، ۱۳۵۱ ش.
- ۱۵۲/۲۱۵. نظریه امامت لدى الشیعة الاثنی عشریه؛ احمد محمود صبحی، ۱۳۴/۱۹۷. کتاب الشیعه (من اصحاب الحدیث و طبقاتهم)؛ قاضی ابوبکر جعابی. ۱۹.
- ۱۳۵/۱۹۸. گفتار شیعه در اصول و فروع؛ شمس‌الدین نجفی، ۱۳۴۹ ش.
- ۱۳۶/۱۹۹. گفت‌وگوهای شیرین یک نفر زن شیعه به نام حسنیه؛ سید علی اکبر شعفی، تهران، ۱۳۴۳ ش.
- ۱۳۷/۲۰۰. گفت‌وگوهای یک زن شیعه با علمای سنی؛ ابراهیم استرآبادی، اصفهان.
- ۱۳۸/۲۰۱. لماذا نحن الشیعه؟؛ محمد الرضی الرضوی، قاهره، مطبوعات النجاح بالقاهره، ۱۳۹۸ ق.
- ۱۳۹/۲۰۲. مع الشیعة الامامیه؛ شیخ محمد مغنیه، بیروت، مكتبة الاندلس، ۱۹۵۶ م.
- ۱۴۰/۲۰۳. مسأله الشیعه؛ شیخ مفید.
- ۱۴۱/۲۰۴. مسؤولیت شیعه بودن؛ علی شریعتی، تهران، انتشار، ۱۳۵۰ ش.
- ۱۴۲/۲۰۵. معنویت تشیع و ۲۲ مقاله دیگر؛ محمد حسین طباطبائی، تهران، اندیشه، ۱۳۵۵ ش.
- ۱۴۳/۲۰۶. مبانی تفکر شیعه؛ محمدرضا مظفر، ترجمه جمال موسوی، تهران، کتابخانه بزرگ اسلامی، ۱۳۵۸ ش.
- ۱۴۴/۲۰۷. مبانی دین و مذهب شیعه؛

- بیروت، دارالنهضة العربيه، ۱۴۱۱ ق.
- ۱۵۳/۲۱۶. وظایف الشیعه (شرح دعای ندبه)؛ عباسعلی ادیب، اراک، ربانی، ۱۳۴۱ ش.
- ۱۵۴/۲۱۷. ولایت از دیدگاه مرجعیت شیعه؛ محمد مقیمی و امیر معراجی، تهران.
- ۱۵۵/۲۱۸. ویژگی‌های فکری شیعه؛ محمدرضا مظفر، ترجمه خلخالی، مکتبه النجاح.
- ۱۵۶/۲۱۹. هدیه التشیع؛ الشیخ احمد الوائلی، بیروت، دارالزهد، ۱۴۰۰ ق.
- د. کتاب‌های شیعه در زمینه فرق و مذاهب (شناخت فرقه‌ها و نحله‌های اسلامی و شیعی و مباحثات دانشمندان و چهره‌های برجسته شیعه با دیگران) ۱/۲۲۰. پنجمین مجمع علمای شیعه و سنی افغانستان؛ تهران، مؤسسه فرهنگی ثقلین، ۱۳۷۷ ش.
- ۲/۲۲۱. تاریخ شیعه و فرقه‌های آن تا قرن چهارم؛ محمد جواد مشکور، تهران، کتاب‌فروشی اشراقی، ۱۳۶۲ ش.
- ۳/۲۲۲. التحفة الاثنی عشریة فی الرد علی فرق الشیعه (تلخیص و ترجمه تحفة الاثنی عشریة)؛ السید محمود شکری الالوس.
- ۴/۲۲۳. تحقیقی کوتاه پیرامون رابطه تشیع و تسنن؛ رسول جعفریان، اراک، جهاد دانشگاهی، ۱۳۶۵ ش.
- ۵/۲۲۴. ترجمه فرق الشیعه؛ ابوالقاسم سعدبن عبدالله اشعری قمی، تهران.
- ۶/۲۲۵. تصوف و تشیع؛ هاشم معروف الحسنی، ترجمه سیدمحمد صادق عارف، مشهد، بنیاد پژوهش‌های آستان قدس رضوی، ۱۳۶۹ ش.
- ۷/۲۲۶. تلخیص المؤمنین عن مکائد الشیخین المعروف به فرق بین الشیعة و الشیخی؛ خواجه معین الدین چشتی، کانپور.
- ۸/۲۲۷. حقیقت مذهب حنفیه بجواب حقیقت مذهب شیعه؛ نورحسین صاحب صابر، لاهور، اصنی عشری، (زبان اردو).
- ۹/۲۲۸. دراسة عن الفرق فی تاریخ المسلمین الخوارج و الشیعه؛ احمد محمد احمد جلی، ریاضی، مرکز الملل فیصل للبحوث والدراسات الاسلامیه، ۱۴۰۸ ق.
- ۱۰/۲۲۹. الشیعة بین الاشاعرة المعتزله؛^{۲۰} هاشم معروف الحسن، مصر.
- ۱۱/۲۳۰. الشیعة و التشیع فرق و تاریخ؛ احسان الاهی ظهیر، لاهور، اداره ترجمان السنه، ۱۴۰۴ ق.
- ۱۲/۲۳۱. الشیعة والوهابیة؛ علامه سیدمهدی موسوی قزوینی کاظمی.^{۲۱}

- هـ کتاب‌های مخالفان و نویسندگان غیرشیعی در تبیین، نقد و یار د اعتقادات و اندیشه‌های مذهبی شیعه ۱/۲۳۸. اصول مذهب الشیعة الامامية الاثنی عشریه؛ ناصرین عبدالله بن علی القفاری، ۱۴۱۵ ق.
- ۲/۲۳۹. اصول العقیده بین المعتزلة و الشیعة الامامیه؛ عائشة یوسف المناعی، قطر، دارالتقافه، ۱۴۱۲ ق.
- ۳/۲۴۰. اثر التشیع علی الروایات التاریخیه فی القرن الاول الهجری؛ عبدالعزیز محمدری، المدینة النبویه، دارالخطیبی للنشر و التوزیع، ۱۴۱۷ ق.
- ۴/۲۴۱. الاحزاب المعارضه فی صدر الاسلام، الخوارج و الشیعه؛ ولهاوزن و یولیوس، ترجمه عبدالرحمن بدوی، قاهره، مکتبة النهضة المصریه، ۱۹۵۸ م.
- ۵/۲۴۲. الامام جعفر الصادق راند السنة و الشیعه؛ عبدالقادر محمود، مصر. ۶/۲۴۳. الخطوط العریضة للاسس التي قام علیها دین الشیعة الامامیه الاثنی عشریه؛^{۲۲} محب‌الدین الخطیب، قاهره، ۱۳۸۸ ق.
- ۷/۲۴۴. السیادة العربیة و الشیعة و الاسرائیلیات فی عهد بنی‌امیه؛ فان فلوتن، تعریب حسن ابراهیم حسن و محمد زکی ابراهیم، القاهره، النهضة المصریه، ۱۹۶۵ م.
- ۱۳/۲۳۲. علماء الشیعة و الصراع مع البدع و الخرافات الدخیلة فی الدین؛ الشیخ محمد الخالص، بیروت و لندن، دارالفارابی، دارالینابیع، دارالنهر و دارالحکمه، ۱۴۱۸ ق.
- ۱۴/۲۳۳. فرق الشیعه؛ حسن بن موسی نوبختی، نجف، مطبعة حیدریه، ۱۳۵۵ ق.
- ۱۵/۲۳۴. گفت‌وگوهای شیعه و جالب (ترجمه الاحتجاجات العشره)؛ آیت‌الله طاهری شیرازی، ترجمه محمد محمدی اشتهااردی، قم، انتشارات مؤسسه مطبوعاتی علامه، ۱۳۴۹ ش.
- ۱۶/۲۳۵. مناظرات ده‌گانه با علمای اهل سنت پیرامون بعضی عقائد شیعه؛ السید عبدالله الشیرازی، ترجمه محمد محمدی اشتهااردی، مشهد، مدرسه علمیة امام امیرالمؤمنین علیه السلام، ۱۳۵۹ ش.
- ۱۷/۲۳۶. مناظره و بحث آزاد بهایی از شیعه، سنی، صوفی، مسیحی، مادی؛ حسن مصطفوی.
- ۱۸/۲۳۷. هم‌بستگی میان تصوف و تشیع (ترجمه الصلة بین التصوف و التشیع)؛ کامل مصطفی شیبی، ترجمه، تلخیص نگارش علی اکبر شهابی، دانشگاه تهران، ۱۳۵۴ ش.

الفلسوف الکندی؛ الشیخ عبدالواحد الانصاری، بغداد.

۶/۲۵۲. ایرانیان مسلمان در صدر اسلام و سیر تشیع...؛ محمد محمدی اشتهاردی، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۱ ش.

۷/۲۵۳. ادبیات انقلاب در شیعه؛ صادق آئینه‌وند، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۵۹ ش.

۸/۲۵۴. بینش تاریخی شیعه (سخنرانی)؛ علی شریعتی، تهران، انتشارات جواد، ۱۳۵۷ ش.

۹/۲۵۵. پژوهشی در تاریخ حدیث شیعه؛ مجید معارف، تهران، مؤسسه فرهنگی و هنری ضریح، ۱۳۷۴ ش.

۱۰/۲۵۶. تحفه تشید در تاریخ اولین امارت شیعه؛ علی اکبر تشید، مجله تاریخی، ۱۳۲۴ ش.

۱۱/۲۵۷. تاریخ تدوین حدیث و تذکره شیعه محدثین؛ مولانا سیدمرتضی حسین صاحب قبله، رادپسندی، (به زبان اردو).

۱۲/۲۵۸. تاریخ فقه شیعه؛ محمد مهدی الآصفی، ترجمه عبدالرضا محمد حسین‌زاده، قم، قدس، ۱۳۷۲ ش.

۱۳/۲۵۹. تاریخ شیعه و علل سقوط بنی امیه؛ فان فلوتن، ترجمه سیدمرتضی هاشمی حائری، تهران، اقبال، ۱۳۲۵ ش.

۸/۲۴۵. الشیعة والقرآن؛ احسان الاهی ظهیر، پاکستان، اداره ترجمان السنة، ۱۴۰۳ ق.

۹/۲۴۶. الشیعة و تحریف القرآن؛ محمد مال الله، با مقدمه محمد احمد النجفی، عربستان، مكتبة ابن تیمیة، ۱۴۰۹ ق.

و. کتابها و رسائل تاریخی (دربارۀ تاریخ و زمینه‌های پیدایش و سیر تطور شیعه از آغاز تا کنون، مناسبات فرهنگی سیاسی و پیشینه علمی-ادبی)

۱/۲۴۷. آل بویه، نخستین سلسله قدرتمند شیعه (نموداری از زندگی جامعه اسلامی در قرن‌های چهارم و پنجم)؛ علی اصغر فقیهی، تهران، صبا، ۱۳۶۶ ش.

۲/۲۴۸. آشنایی با حوزه‌های علمی شیعه؛ سید حجت موحد ابطحی، حوزه علمی اصفهان، ۱۳۶۵ ش.

۳/۲۴۹. امیرمؤمنان و آذربایجان، دولت‌های شیعه در تاریخ؛ محمد جواد مغنیه، ترجمه محمد آیت‌اللهی، تبریز، روزنامه مهدآزادی، ۱۳۴۶ ش.

۴/۲۵۰. الادب فی ظل التشیع؛ عبدالله نعه، صیدا، ۱۳۷۲ ش.

۵/۲۵۱. اثر الشیعة الجعفریة (فی تطویر الحركة الفکرية فی بغداد و منهم

- ۱۴/۲۶۰. تاریخچه انشقاق اسلام به دو فرقه شیعه و سنی؛ فقیر محمد مردوخ، ۱۳۴۱ ش.
- ۱۵/۲۶۱. تاریخ شیعه؛ علامه محمدحسن مظفر، ترجمه و نگارش سیدمحمدباقر حجتی، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۶۸ ش.
- ۱۶/۲۶۲. تاریخ امامیه و اسلامهم من الشيعة منذ نشأة الشيع حتى مطلع القرن الرابع الهجري؛ عبدالله فياضی، بیروت، منشورات مؤسسة الاعلمي للمطبوعات، ۱۳۹۵ ق.
- ۱۷/۲۶۳. تاریخ انتشار تشیع در ایران؛ اصحابی دامغانی، قم، ۱۳۵۰ ش.
- ۱۸/۲۶۴. تاریخ تشیع اصفهان از دهه سوم قرن اول تا پایان قرن دهم؛ مهدی بن محمد باقر فقیه‌ایمانی، تهران، ۱۳۷۴ ش.
- ۱۹/۲۶۵. تاریخ تشیع در ایران؛ احمد مشکوة کرمانی، تهران، ۱۳۵۸ ش.
- ۲۰/۲۶۶. تاریخ سیاسی صدر اسلامی، شیعه و خوارج؛ ترجمه محمود افتخارزاده، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۷۵ ش.
- ۲۱/۲۶۷. تاریخ تشیع در ایران (از آغاز تا قرن هفتم هجری)؛ رسول جعفریان، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۶۸ ش.
- ۲۲/۲۶۸. تاریخ گسترش تشیع در ری؛ رسول جعفریان، تهران، آستان مقدس حضرت عبدالعظیم، ۱۳۷۱ ش.
- ۲۳/۲۶۹. تأسیس الشيعة الكرام لعلوم الاسلام؛ السيدحسن الصدر، انتشارات اعلمی.
- ۲۴/۲۷۰. التشيع و اثره في شعر العصر العباسي الاول؛ محسن غياض، با مقدمه شرقی شيف، بغداد، جامعة بغداد، ۱۹۷۳ ق.
- ۲۵/۲۷۱. تشیع، مقاومت و انقلاب؛ جمعی از نویسندگان، بی‌نا، ۱۳۶۸ ش.
- ۲۶/۲۷۲. تشیع و مشروطیت در ایران و نقش ایرانیان مقيم عراق؛ عبدالهادی حائری، تهران، امیرکبیر، ۱۳۶۰ ش.
- ۲۷/۲۷۳. التشيع، نشأته... معالمه؛ هاشم الموسوی، قم، مرکز الغدير للدراسات الاسلاميه، ۱۴۱۴ ق.
- ۲۸/۲۷۴. التشيع، نشوه، مراحلہ، مقوماته؛ السيد عبدالله الغريفي، بیروت، دارالمراسم للاعلام، ۱۴۱۱ ق.
- ۲۹/۲۷۵. تشیع، سیری در فرهنگ و تاریخ تشیع؛ دائرة المعارف تشیع، تهران، ۱۳۷۳ ش.
- ۳۰/۲۷۶. تشیع و تصوف تا آغاز سده دوازدهم هجری؛ کامل مصطفی شیبی، ترجمه علی‌رضا ذکاوتی قراگزلو، تهران، امیرکبیر، ۱۳۵۹ ش.

- ۳۱/۲۷۷. تشیع و ستم‌گران تاریخ؛ سیدعلی صدر، تهران، مسعود، ۱۳۶۱ ش.
- ۳۲/۲۷۸. تشیع در مسیر تاریخ؛ سیدحسین محمدجعفری، ترجمه سید محمد تقی آیت‌اللهی، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۷۳ ش.
- ۳۳/۲۷۹. التشیع بین جبل عامل و ایران؛ علی مروء، لندن، ریاض الریس للکتب و النشر.
- ۳۴/۲۸۰. تشیع در هند؛ جان نورمن هالیستر، ترجمه آزرمیدخت مشایخ فریدنی، تهران، مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۷۳ ش.
- ۳۵/۲۸۱. تشیع علوی و تشیع صفوی؛ علی شریعتی، ۱۳۵۲ ش.
- ۳۶/۲۸۲. تشکیل دولت صفوی و تعمیم مذهب تشیع؛ محمدرکیم یوسف جمال، اراک، امیرکبیر، ۱۳۷۲ ش.
- ۳۷/۲۸۳. جغرافیای تاریخی و انسانی شیعه؛ رسول‌جعفریان، قم، انصاریان، ۱۳۷۱ ش.
- ۳۸/۲۸۴. جنبش‌های شیعی در تاریخ اسلامی؛ هاشم معروف الحسنی، ترجمه سیدمحمدصادق عارف، تهران، آستان قدس رضوی، ۱۳۷۱ ش.
- ۳۹/۲۸۵. جامعه‌شناسی تشیع اثنا عشری؛ اسماعیل نوری علاء، تهران، ققنوس، ۱۳۵۷ ش.
- ۴۰/۲۸۶. حلب و التشیع؛ ابراهیم نصرالله، بیروت، مؤسسة الوفاء، ۱۴۰۳ ق.
- ۴۱/۲۸۷. دیوان اشعار التشیع الی القرن الثالث / التاسع؛ الطیب العشاش، بیروت، دارالغرب الاسلامی، ۱۹۹۷ م.
- ۴۲/۲۸۸. دولة التشیع فی بلاد الغرب؛ نجیب زیب، با مقدمه محمدحسین بزوی، بیروت، دارالامیر للثقافة والعلوم، ۱۴۱۳ ق.
- ۴۳/۲۸۹. دولت‌های شیعه در طول تاریخ؛ محمدجواد مغنیه، ترجمه محمدبحرینی کاشمری، قم، شفق.
- ۴۴/۲۹۰. دورالشیعة فی التاریخ؛ محمدجواد مغنیه، نجف.
- ۴۵/۲۹۱. راز شیعه بودن ایرانیان؛ داود الهامی، قم، نشر حجت، ۱۳۵۷ ش.
- ۴۶/۲۹۲. روش مبارزه تشیع با حکومت‌های طاغوتی؛ سیدرضا تقوی دامغانی، قم، انتشارات سراط، بی تا.
- ۴۷/۲۹۳. زمینه‌های تفکر سیاسی در اسلام در قلمرو تشیع و تسنن؛ محمد مسجد جامعی، تهران، الهدی، ۱۳۶۹ ش.
- ۴۸/۲۹۴. سهم شیعه در تأسیس و ابتکار علوم اسلامی؛ سیدعلی اکبر برقی قمی، تهران.
- ۴۹/۲۹۵. الشیعة و فنون الاسلام (تلخیص کتاب تأسیس الشیعة الکرام لعلوم الاسلام)؛ آیت‌الله سید

- حسن صدر، صیدا، ۱۳۳۱ق.
- ۵۰/۲۹۶. الشیعة و فتحها الدول
النصطورية؛ [ناشناخته].^{۲۳}
- ۵۱/۲۹۷. شیعیان لبنان؛ ترجمه
خسروشاهی، قم، دارالتبلیغ اسلامی.
- ۵۲/۲۹۸. الشیعة والحاکمون؛
محمدجواد مغنیه، بیروت، دارمکتبه
الهلالی، ۱۴۰۴ق.
- ۵۳/۲۹۹. شیعه و زمامداران
خودسر(ترجمه الشیعة والحاکمون)؛
محمدجواد مغنیه، ترجمه مصطفی
زمانی، قم، ۱۳۴۳ ش.
- ۵۴/۳۰۰. الشیعة فی التاریخ(الشیعة و
الامامه)؛ الشیخ محمد حسین المظفر،
۱۳۵۲ق.^{۲۴}
- ۵۵/۳۰۱. الشیعة فی موبک التاریخ؛
جعفر سبحانی، قم، مؤسسه امام
صادق علیه السلام، ۱۴۱۳ق.
- ۵۶/۳۰۲. الشیعة فی التاریخ؛
محمدحسین آل‌زین‌العاملی، صیدا،
عرفان، ۱۳۵۷ق.
- ۵۷/۳۰۳. شیعه و پایه‌گذاری علوم
اسلامی (ترجمه الشیعة و فنون الاسلام)؛
سیدحسن صدر، ترجمه و باورقی
سیدمحمد مختار سبزواری،^{۲۵} تهران،
انتشارات روزبه، ۱۳۵۷ ش.
- ۵۸/۳۰۴. شیعیان لبنان در کام طوفان؛
حرکتة المحرومین.
- ۵۹/۳۰۵. شیعه در لبنان؛ سیدامام
موسی صدر، تهران، بعثت، ۱۳۵۱ ش.
- ۶۰/۳۰۶. شیعه و عاشورا؛ محمدجواد
مغنیه، ترجمه فیروزه حریرچی، تهران،
پدیده، ۱۳۴۴ ش.
- ۶۱/۳۰۷. شیعه در مصر از عصر امام
علی علیه السلام تا...؛ صالح الوردانی، ترجمه قاسم
مختاری، سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۶ ش.
- ۶۲/۳۰۸. صحنه‌های خونین از تاریخ
تشیع در افغانستان از ۱۲۵۰ تا ۱۳۲۰
قمری؛ حسین علی‌یزدانی، مشهد، ۱۳۷۰ ش.
- ۶۳/۳۰۹. العلویون فدائیو الشیعة
المجهولون؛ الشیخ علی عزیز آل ابراهیم،
کویت، ۱۳۹۶ق.
- ۶۴/۳۱۰. علل ظهور تشیع در ایران و
خصوصیات آن؛ محمدباقر حدادزاده،
دانشکده حقوق و علوم سیاسی و
اقتصادی دانشگاه تهران، ۱۳۳۵ ش.
- ۶۵/۳۱۱. فلسفه شورش‌های شیعه؛
محمود حکیمی، تهران، سید جمالی.
- ۶۶/۳۱۲. قیام‌های شیعه در تاریخ
اسلام؛ صادق آئینه‌وند، تهران، سپاه
یاسداران.
- ۶۷/۳۱۳. قدرت رهبران شیعه؛ مهدی
عسکری، نشر آملی.
- ۶۸/۳۱۴. مذهب تشیع و آرمان‌های

- کلمات قصار آن حضرت)؛ حسین وجدانی، تهران، امیرکبیر، ۱۳۶۱ ش.
- ۲/۳۲۲. امامان شیعه و جنبش‌های مکتبی؛ محمدتقی مدرس، ترجمه حمیدرضا آزر، مشهد، بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی، ۱۳۶۹ ش.
- ۳/۳۲۳. اخلاق جعفری شیعه اثناعشری؛ جعفر صبوری قمی، ۱۳۹۵ ق.
- ۴/۳۲۴. اخلاق الائمه و آداب الشیعه؛ ملامحسن فیض کاشانی، ترجمه اسدالله ناصح، کانون انتشارات محمدی، ۱۳۵۳ ش.
- ۵/۳۲۵. امام صادق علیه السلام، مؤسس مذهب شیعه؛ گروهی از نویسندگان.
- ۶/۳۲۶. الامام جعفر الصادق، رائد السنة و الشیعه؛ عبدالقادر محمود، مصر.
- ۷/۳۲۷. پیشوای هشتم شیعیان؛ شیخ باقر ساعدی خراسانی، مشهد.
- ۸/۳۲۸. ثورة الشیعه، عصر امام حسن علیه السلام؛ عباس سعیدی، تهران، بعثت، ۱۳۵۸ ش.
- ۹/۳۲۹. چهارده معصوم، خورشیدهای تابان عالم تشیع؛ محمدباقر رفیعی طاری، ۱۳۵۸ ش.
- ۱۰/۳۳۰. حیات فکری و سیاسی امامان شیعه؛ رسول جعفریان، قم، سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۶۹ ش.
- ملی ایرانی؛ عسکر حقوقی، تهران، ۱۳۵۳ ش.
- ۶۹/۳۱۵. مناسبات فرهنگی معتزله و شیعه تا آغاز دوره المغول معتزله در شیعه؛ رسول جعفریان، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۲ ش.
- ۷۰/۳۱۶. مکتب تشیع در مسیر تاریخی؛ حسین خراسانی، تهران، محمدی، ۱۳۴۱ ش.
- ۷۱/۳۱۷. مختصر تاریخ الشیعه؛ احمد عارف الزین، صیدا، ۱۳۳۲ ق.
- ۷۲/۳۱۸. مسلمین شیعه در لبنان؛ میرابوالفتح دعوتی، تهران، بعثت، ۱۳۵۱ ش.
- ۷۳/۳۱۹. نشأة التشیع؛ السید طالب الخراسانی، قم، شریف رضی، ۱۴۱۲ ق.
- ۷۴/۳۲۰. ندای شیعه (چرا امام حسین قسیم آمد؟)؛ میر سید احمد روضاتی، تهران، پایگاه اسلامی مسجد الرحمن.
- ز. آثار و تألیفات در زمینه سیره و تاریخ زندگانی پیشوایان دینی (فضایل و مناقب، سیره اخلاقی، سیاسی و اجتماعی اهل بیت علیهم السلام)
- ۱/۳۲۱. اعیان الشیعه (زندگانی امام زین العابدین علیه السلام به ضمیمه رساله حقوق و

- ۱۱/۳۳۱. حضرت علی علیه السلام و شیعیانش؛ نجم‌الدین عسکری، ترجمه علی کریمی، تهران.
- ۱۲/۳۳۲. زندگی دهمین پیشوای شیعه، حضرت امام هادی علیه السلام؛ مدرسی چهاردهی، تهران، غدیر، ۱۳۵۲ ش.
- ۱۳/۳۳۳. شرح زندگانی چهارمین امام شیعه؛ علی پناه اشتهازدی، تهران، فروغی.
- ۱۴/۳۳۴. شیوه امامان شیعه؛ سادات حسینی، تهران، ۱۳۵۳ ش.
- ۱۵/۳۳۵. فرازهای حساس زندگی پیشوایان شیعه؛ حیدری قزوینی، تهران، رسالت قلم، ۱۳۹۸ ق.
- ۱۶/۳۳۶. فلسفه صلح دومین پیشوای شیعه؛ محمد مقیمی، تهران، معراجی.
- ۱۷/۳۳۷. مغز متفکر جهان شیعه؛ مرکز مطالعات اسلامی استراسبورگ، با مقدمه ذبیح‌الله منصور، تهران، انتشارات جاویدان، ۱۳۵۴ ش.
- ۱۸/۳۳۸. مبارزات رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم و ائمه شیعه علیهم السلام با غلات؛ میرزا خلیل کمره‌ای، تهران، کتاب‌فروشی شمس، ۱۳۸۲ ق.
- ۱۹/۳۳۹. نقش پیشوایان شیعه در بازسازی جامعه؛ سیدمحمدباقر صدر، ترجمه علی اسلامی، روزبه.
- ۲۰/۳۴۰. هشتمین امام شیعیان، امام رضا علیه السلام؛ علی غفوری، تهران.
- ح. آثار و تألیفات در زمینه مسائل فقهی و احکام شرعی
- ۱/۳۴۱. اجتهاد و تقلید در اسلام و شیعه به‌علاوه سیدمحمدحسین طباطبائی، رسالت.
- ۲/۳۴۲. ارث الشیعه؛ عباس علی ادیب، طباطبائی، ۱۳۷۵ ش.
- ۳/۳۴۳. احکام الشیعة فی فتاوی المؤلف حضرت آیه الله العلامة الحاج میرزا حسن الحائری؛ حاج میرزا حسن حائری، تبریز، ۱۳۴۹ ش.
- ۴/۳۴۴. تحقیقی پیرامون اهمیت اذان و اقامه و سومین شهادت (اقتباس و ترجمه بخشی از کتاب ارزشمند اجتماعیات فقه الشیعة، تألیف سیداسماعیل مرعشی)؛ ترجمه محمد محمدی اشتهازدی، قم، مسجد جمکران، ۱۳۷۶ ش.
- ۵/۳۴۵. دروس فی فقه الشیعه (تقریر دروس آیت‌الله سیدابوالقاسم خوئی)؛ محمد مهدی خلخالی، نجف، آداب، ۱۳۷۸ ق.
- ۶/۳۴۶. دین و شؤون و طرز حکومت در مذهب شیعه؛ حاجی شیخ اسدالله مامقانی، ۱۳۳۵ ش.
- ۷/۳۴۷. ذکر الشیعه فی احکام

- الشریعه؛ شهید ثانی (محمد بن مکی العاملی)، مکتبه بصیرتی.
- ۸/۳۴۸. رسائل الشیعه فی احکام الشریعه؛^{۲۶} السید محسن الکاظمی، ۱۳۲۰.
- ۹/۳۴۹. سیمای زن در آیین فقه شیعه؛ زهرا گواهی، تهران، سازان تبلیغات اسلامی، ۱۳۶۹ ش.
- ۱۰/۳۵۰. مبانی فقهی شرایط قاضی در فقه شیعه و مذاهب چهارگانه؛ حمید انصاری، ۱۳۷۱ ش.
- ۱۱/۳۵۱. مسائلی از فقه شیعه؛ حاج سید محمد علی موحد ابطحی، قم، ۱۳۷۷ ش.
- ۱۲/۳۵۲. موسوعه البرغانی فی فقه الشیعه؛ محمد صالح البرغانی القزونی الحائری، تهران، نمایشگاه دائمی کتاب، ۱۳۶۹ ش.
- ۱۳/۳۵۳. مستند الشیعه فی احکام الشریعه؛ ملا محمد مهدی النراقی، قم، انتشارات کتابخانه آیت الله مرعشی نجفی، ۱۴۰۵ ق.
- ۱۴/۳۵۴. مختلف الشیعه (فی احکام الشریعه)؛ علامه حلی، قم، مؤسسه النشر الاسلامی، ۱۴۱۲ ق.
- ۱۵/۳۵۵. نکاح در فقه شیعه وانعکاس آن در قانون مدنی ایران و اهمیت اجتماعی نکاح؛ مرتضی جلیلی، تهران، ۱۳۳۱ ش.
- ۱۶/۳۵۶. نماز جمعه در روایات شیعه و سنی؛ محمد علی تسخیری و محمود قانصوه، ترجمه مسلم صاحبی، سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۶۵ ش.
- ۱۷/۳۵۷. نماز با ترجمه فارسی و اصول و فروع اولیه مذهب شیعه؛ رضا سراج، تهران، کتاب فروشی حافظ.
- ۱۸/۳۵۸. نگاهی به نظرات فقهی علمای شیعه و اهل سنت در شرایط معاملات؛ ناصر مکارم شیرازی، قم، مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، ۱۳۷۲ ش.
- ۱۹/۳۵۹. نماز شیعه، مطابق با فتاوی حاج سید عبدالله شیرازی و دیگر علما؛ منظور حسین اصغر نجفی، مکتبه اصغریه (به زبان اردو)
- ط. آثار و کتابهای حدیثی شیعه
- ۱/۳۶۰. اربعین (چهل حدیث) به عقیده شیعه؛ سید علی مولانا تبریزی، ۱۳۴۹ ش.
- ۲/۳۶۱. اسرار آل محمد علیهم السلام (ترجمه اولین کتاب شیعه در زمان امیرالمؤمنین علیه السلام)؛ سلیم بن قیس.
- ۳/۳۶۲. تلخیص وسائل الشیعه؛ مهدی التبریزی الصادقی، قم، ۱۳۹۳ ق.
- ۴/۳۶۳. تفصیل وسائل الشیعه الی

تـحصیل مسـائل الشـریعه؛

شیخ حر عاملی، تهران، المكتبة الاسلامیه، ۱۴۰۳ ق.

۵/۳۶۴. جامع احادیث الشیعه؛ تحت

اشراف حضرت آیت‌الله بروجردی، قم، مطبوعه مهر، ۱۴۱۰ ق.

۶/۳۶۵. نهج البلاغه یا درس‌های

انسان‌ساز مکتب تشیع؛ حسن سعید، تهران، انتشارات کنگره هزاره نهج البلاغه، ۱۳۵۹ ش.

فهرست الفبایی برخی از پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد و دکتری (رشته‌های الهیات، حقوق، علوم سیاسی و اقتصادی، تاریخ و ادبیات)

۱. اولوالامر از دیدگاه تشیع و تسنن؛

محمد سلطان مرادی، راهنما: آیت‌الله محمدهادی معرفت، مرکز تربیت مدرس دانشگاه قم، ۱۳۷۷-۷۸ ش.

۲. ادله اثبات روح از نظر متکلمین

شیعی، معتزلی و اشعری؛ طیبه فلاح‌زاده، راهنما: دکتر احمد احمدی، مرکز تربیت مدرس، دانشگاه قم، ۱۳۷۷-۷۸ ش.

۳. استخراج اصطلاحات فقهی کتاب

کشف اصطلاحات الفنون و مقارنه آن با فقه شیعه؛ صدیقه سجادی، راهنما: دکتر علی رضا فیض، دانشکده الهیات تهران،

۱۳۶۹ ش.

۴. اخلاق در فقه شیعه؛ حسین صائب، راهنما: کاظم مدیر شانه‌چی، دانشگاه فردوسی مشهد، ۱۳۷۲-۷۳ ش.

۵. اندیشه سیاسی علمای شیعه در زمینه مشروطه‌خواهی از جنبش تحریم تنباکو تا به توپ بسته شدن مجلس (۱۲۷۰ - ۱۲۸۷ ش)؛ ناصر جمال‌زاده، راهنما: حسین بشریه، دانشکده علوم انسانی دانشگاه تربیت مدرس تهران، ۱۳۷۶ ش.

۶. اندیشه سیاسی فارابی و ارتباط آن با مذهب تشیع؛ بهرام منتظری، راهنما: دکتر علی اصغر حلبی، دانشکده علوم سیاسی دانشگاه امام صادق (ع)، ۱۳۶۸ ش.

۷. بررسی دیدگاه‌های مفسران معروف شیعه در زمینه علوم قرآن با طراحی تارنمای شیعی بر روی شبکه اینترنت؛ زهرا اخوان صراف، راهنما: آیت‌الله محمدهادی معرفت، دانشکده اصول‌الدین قم، ۱۳۷۷ ش.

۸. بررسی انطباق احایث شیعه بر احادیث نبوی در آیات الاحکام؛ معصومه دولت‌آبادی، راهنما: دکتر مجید معارف، دانشکده اصول‌الدین قم، ۱۳۷۷ ش.

۹. بررسی عصمت انبیا از دیدگاه فخر رازی و مقایسه آن با آرای شیعه؛ فریده فروغی اصل، راهنما: دکتر مجید معارف، دانشکده اصول‌الدین تهران، ۱۳۷۹ ش.

۱۰. بررسی انواع قتل و احکام آن از نظر فقه شیعه؛ سید رضی رضوی، راهنما؛ دکتر سیدمصطفی محقق داماد، مرکز تربیت مدرس دانشگاه قم، ۷۷-۱۳۷۶ ش.
۱۱. بررسی مسئله سهو النبی ﷺ از دیدگاه متکلمان و فقیهان شیعه؛ عطاءالله اسماعیلی، راهنما؛ آیت الله محمدهادی معرفت، مرکز تربیت مدرس دانشگاه قم، ۷۸-۱۳۷۷ ش.
۱۲. بررسی شرط اعلییت در تقلید و سیر تاریخی آن در فقه شیعه؛ علی روحبخش زائری، راهنما؛ آیت الله حسین کریمی، دانشگاه قم، ۱۳۷۶ ش.
۱۳. بررسی تطبیقی استحسان و مصالح مرسله از دیدگاه شیعه؛ طاهره سلیمی، راهنما؛ محمدعلی راغبی، دانشگاه قم، ۱۳۷۹ ش.
۱۴. بررسی مسائل کلامی کشاف و مقایسه آن با کلام شیعه؛ هادی آقاچانیان، راهنما؛ دکتر سیدمرتضی آیت الله زاده شیرازی، دانشگاه تهران، ۱۳۷۰ ش.
۱۵. بررسی تطبیقی سبق و رمایه و رابطه آن با سلاح های نوین از نقطه نظر مذاهب اربعه اهل سنت و مذهب؛ دانشکده هیات و معارف اسلامی دانشگاه تهران، ۱۳۷۰ ش.
۱۶. بهداشت در مذهب تشیع (دکتری)؛ علی اصغر حاجی سید، دانشکده داروسازی دانشگاه علوم پزشکی تهران، ۱۳۳۰ ش.
۱۷. بررسی تحلیلی الگوهای رهبری سیاسی از دیدگاه شیعیان امامیه (دکتری)؛ سیدحسین سیف زاده، دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران، ۱۳۶۵ ش.
۱۸. بررسی سندی و دلالتی روایات شیعه در مورد زن؛ سیما علی پور، راهنما؛ دکتر محمدتقی دیاری، دانشگاه قم، ۱۳۷۹ ش.
۱۹. پژوهشی پیرامون غلات شیعه و موضوع ائمه در این باب؛ اسکندر اسفندیاری، راهنما؛ استاد علی اکبر غفاری، دانشگاه امام صادق علیه السلام، ۱۳۷۰ ش.
۲۰. پژوهشی در تاریخ حدیث شیعه از اصول اربعه تا کتب اربعه (دکتری)؛ مجید معارف، راهنما؛ دکتر سیدمحمدباقر حجتی، دانشگاه تربیت مدرس تهران، ۱۳۷۲ ش.
۲۱. پژوهشی در تفسیر آیات ولایت و تبیین جایگاه آنها در سوره مائده از دیدگاه شیعه و اهل سنت؛ حمزه پور معتوقی، راهنما؛ دکتر محمدعلی لسانی فشارکی، دانشگاه تربیت مدرس تهران، ۱۳۷۶ ش.
۲۲. تحول مفهوم دولت از دیدگاه فقهای بزرگ شیعه (از محقق کرکی تا امام خمینی)؛

- غیبت؛ محمدتقی باقریان، راهنما: آیت‌الله محمدهادی معرفت، مرکز تربیت مدرس دانشگاه قم، ۷۸-۱۳۷۷ ش.
۳۰. تحقیق و بررسی دربارهٔ قیام‌های عمدهٔ شیعی و تأثیر آن بر ادبیات عرب تا انقراض حکومت بنی‌امیه؛ سردار شهابی، راهنما: دکتر آذرتاش آذرنوش و دکتر نورالله کسایی، دانشکدهٔ الهیات دانشگاه تهران، ۱۳۷۲ ش.
۳۱. تحلیلی از میثاق (عهدالست) در روایات شیعه؛ منصور میر، راهنما: آیت‌الله سیدحسن مصطفوی، دانشگاه امام صادق (ع)، ۱۳۶۹ ش.
۳۲. توحید و شرک از نظر تشیع و وهابیت؛ ولی‌الله نوروزی‌مقدم، راهنما: دکتر احمد عابدی، دانشگاه قم، ۱۳۸۰ ش.
۳۳. توحید از دیدگاه تشیع و وهابیت؛ سیدصادق حسینی، راهنما: دکتر احمد بهشتی، مرکز تربیت مدرس دانشگاه قم.
۳۴. التفسیر بالمأثور عند الشيعة الامامية؛ احسان امین، راهنما: دکتر محمدعلی آذرشب، دانشکدهٔ اصول‌الدین قم، ۱۳۷۷ ش.
۳۵. جایگاه عقل در مبانی تفکر شیعی؛ مرتضی رحیمی‌نژاد، راهنما: آیت‌الله یحیی انصاری شیرازی، مرکز تربیت مدرس دانشگاه قم، ۷۵-۱۳۷۴ ش.
- ابوالفضل نجفی لیواری، راهنما: دکتر ملک یحیی صلاحی، دانشکدهٔ علوم اقتصادی و سیاسی دانشگاه شهید بهشتی تهران، ۱۳۷۸ ش.
۲۳. تأثیر تفکر شیعه در نظم دورهٔ صفوی؛ اسحاق طغیانی اسفرجانی، دانشگاه تربیت مدرس تهران، ۱۳۶۵ ش.
۲۴. تأویل و ضوابط آن نزد شیعه؛ محسن حسین‌زاده باجگیران، راهنما: دکتر مرتضی ایروانی، دانشکدهٔ الهیات دانشگاه فردوسی مشهد، ۱۳۷۲ ش.
۲۵. تفاسیر شیعه (دکتری)؛ دانشکدهٔ ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تهران، ۱۳۳۲ ش.
۲۶. تفسیر اثری شیعه و تطور آن؛ محمدعلی سلمانی مروست، راهنما: دکتر جعفر خضیر، دانشکدهٔ علوم انسانی دانشگاه تربیت مدرس تهران، ۱۳۷۲ ش.
۲۷. تاریخ فقه و فقهای شیعه در قرن هشتم هجری؛ حسن ملاصالحی، راهنما: دکتر علی رضا فیض، دانشکدهٔ الهیات دانشگاه امام صادق (ع)، ۱۳۷۱ ش.
۲۸. تاریخ فقه و فقهای شیعه از قرن ششم تا هشتم هجری؛ حجت روح‌اللهی، راهنما: آیت‌الله محمدابراهیم جناتی، دانشگاه امام صادق (ع)، ۱۳۷۱ ش.
۲۹. تاریخ و مبانی کلام شیعه تا عصر

۴۳. شخصیت‌های شیعه از دیدگاه ابن‌خلکان در وفيات الاعیان (نقد و بررسی)؛ مهدی رجبی، راهنما: علی دوانی، دانشکده الهیات دانشگاه امام صادق علیه السلام، ۱۳۷۳ ش.

۴۴. شاعران پارسی‌گوی شیعه تا اواخر قرن هفتم؛ عباس محمدزاد رضایی، دانشگاه تربیت مدرس تهران، ۱۳۶۵ ش.

۴۵. علمای شیعه در عصر صفوی؛ محمدحسین رازنهان، دانشگاه تربیت مدرس تهران، ۱۳۶۵ ش.

۴۶. عقل‌گرایی در اصولی‌گری شیعی و توسعه سیاسی جمهوری اسلامی ایران (دکتری)؛ علی کریمی، مله، راهنما: دکتر محمود سریع‌القلم، دانشکده علوم انسانی دانشگاه تربیت مدرس تهران، ۱۳۷۶ ش.

۴۷. غلات و تأثیر آن در افکار و عقاید تاریخ شیعه؛ نعمت‌الله سفری، راهنما: دکتر صادق آئینه‌وند، مرکز تربیت مدرس دانشگاه قم، ۱۳۷۳-۷۴ ش.

۴۸. فلک در فقه شیعه؛ حسن رضازاده مقدم، راهنما: سیدحسین سیدی علوی، دانشگاه آزاد اسلامی مشهد، ۱۳۷۷ ش.

۴۹. فهرست اربعین حدیث‌های چاپ شده علمای شیعه از ابتدا تا پایان قرن دهم؛ محمدکاظم بهنیا، راهنما: دکتر

۳۶. حوزه علمی شیعیان جهان؛ علی‌رضا آشتیانی، دانشکده هنرهای زیبا دانشگاه تهران، ۱۳۴۵ ش.

۳۷. روایات تطبیق در تفاسیر شیعه و تحلیل آنها؛ زهرا حسینی، راهنما: دکتر محمدکاظم شاکر، دانشگاه قم، ۱۳۷۸ ش.

۳۸. رثا در ادب شیعه تا پایان قرن دوم هجری (دکتری)؛ عباس اقبالی، راهنما: دکتر صادق آئینه‌وند، دانشگاه تربیت مدرس تهران، ۱۳۷۳ ش.

۳۹. زندگی سیاسی و فرهنگی شیعیان در بغداد عباسیان از عصر غیبت (۲۶۰ ق) تا سلطه سلجوقیان (۴۵۰ ق) (دکتری)؛ حسن موسوی، راهنما: دکتر نورالله کسائی، دانشگاه تربیت مدرس تهران، ۱۳۷۷ ش.

۴۰. زنان سخنور شیعه (۱۱-۶۱ ه.ق.) از فاطمه تا فاطمه؛ دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تهران، ۱۳۷۰ ش.

۴۱. زمینه‌های رشد و نضج شیعه از قرن چهارم تا ششم هجری؛ عباس مصلاهی‌پور یزدی، راهنما: دکتر محمدجواد مشکور، دانشگاه امام صادق علیه السلام، ۱۳۶۹ ش.

۴۲. شعر حماسی شیعه در قرن اول هجری؛ مژگان جعفرزادگان، راهنما: دکتر علی میرلوحی، دانشکده زبان‌های خارجی دانشگاه اصفهان، ۱۳۷۳ ش.

۵۵. مهاجرت علمای شیعه از جبل عامل به ایران در عصر صفوی؛ دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه فردوسی مشهد، ۷۰-۱۳۶۹ ش.
۵۶. محدثات شیعه (دکتری)؛ نهله غروی نائینی، راهنما: استاد علی اکبر غفاری، دانشگاه تربیت مدرس تهران، ۱۳۷۲ ش.
۵۷. مفسران شیعه؛ بهرام محمدیان، راهنما: سیدامیر محمود انوار، دانشگاه آزاد اسلامی تهران مرکزی، ۱۳۷۲ ش.
۵۸. مقایسه بین تاریخ و تدوین حدیث از نظر شیعه و سنی؛ طاهره جعفری، راهنما: استاد علی اکبر غفاری، دانشگاه آزاد اسلامی تهران شمال، ۱۳۷۵ ش.
۵۹. مبانی احکام ثانویه در فقه شیعه؛ معروف علی احمدوند، راهنما: دکتر سیدمصطفی محقق داماد، مرکز تربیت مدرس دانشگاه قم، ۷۶-۱۳۷۵ ش.
۶۰. مشترکات شیعه و سنی پیرامون حشر، برزخ و قیامت؛ محمدابراهیم ایزدخواه، راهنما: آیت الله محمدابراهیم جناتی، مرکز تربیت مدرس دانشگاه قم، ۷۱-۱۳۷۰ ش.
۶۱. منابع اندیشه مذهبی شیعه؛ علی شیروانی، راهنما: آیت الله محمدهادی معرفت، مرکز تربیت مدرس دانشگاه قم، ۷۳-۱۳۷۲ ش.
- سیدمحمدباقر حجتی، دانشگاه آزاد اسلامی تهران، مرکزی، ۱۳۷۴ ش.
۵۰. فلسفه سیاسی شیعه و جامعه مدنی؛ علی رضا رجایی، راهنما: دکتر حاتم قادری، دانشکده علوم انسانی دانشگاه تربیت مدرس تهران، ۱۳۷۵ ش.
۵۱. فرهنگ سیاسی شیعه و تأثیر آن بر رفتار سیاسی مردم ایران از ۱۳۴۲ تا ۱۳۵۷ ش؛ یدالله هنری لطیف پور، راهنما: دکتر رحیم ابوالحسنی، دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران، ۱۳۷۷ ش.
۵۲. فرهنگ سیاسی تشیع و سازوکار جامعه پذیری سیاسی آن؛ یونس کجوری گشتیانی، راهنما: دکتر محمد غفوری، دانشکده علوم اقتصادی و سیاسی دانشگاه شهید بهشتی تهران، ۱۳۷۵ ش.
۵۳. قیام شیعی مرعشیان با تکیه بر قیام شیعی سریداران (دکتری)؛ دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تهران، ۱۳۶۳ ش.
۵۴. مکتب سامرا نقطه عزیمت رویکرد تاریخی شیعه در حوزه معرفت سیاسی (رهیافتی بر مبانی نظریه‌های سیاسی شیعه در قرن اخیر)؛ مظفر نامدار طالشانی، راهنما: دکتر ملک یحیی صلاحی، دانشکده علوم اقتصادی و سیاسی دانشگاه شهید بهشتی، ۱۳۷۲ ش.

المذاهب الاربعه؛ ج ۶، ص ۳۹۲-۳۹۱ (به نقل از یادنامه علامه امینی؛ مقاله «۴۰۰ کتاب در شناخت شیعه»، ص ۵۰۰).

۷. ر.ک: علامه طباطبائی، سید محمد حسین؛ شیعه در اسلام؛ با مقدمه سید حسین نصر، ص الف (با اندک تلخیص و ویرایش).

۸. این عنوان، ناظر به حدیث «افتراق الامة» است. (ر.ک: شیخ صدوق، النخصال؛ ص ۵۸۴ معانی الاخبار؛ ص ۳۲۳؛ بحار الانوار؛ ج ۲۸، باب افتراق بعد النبي ﷺ؛ تفسیر العیاشی؛ ج ۱، ص ۳۳۱؛ هندئ، کنز العمال؛ ج ۱۰۵۳-۱۰۶۱ و ۳۰۸۳۸۳۰۸۳).

۹. روافض (ج رافضه و رافض): یعنی کسانی که سنت شیخین را مردود شمرده‌اند، در برابر سنی، کسی که از سنت شیخین پیروی می‌کند. (ر.ک: صفار، محمد بن حسن، بصائر الدرجات؛ ص ۴۰).

۱۰. ونیز چاپ جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، ۱۳۵۹ ش.

۱۱. آقا بزرگ تهرانی، الذریعه؛ ج ۱۴، ص ۲۷۴.

۱۲. همان، ص ۲۷۱.

۱۳ و ۱۴ و ۱۵ و ۱۶ همان، ص ۲۷۲.

۱۷. همان، ص ۲۷۴.

۱۸ و ۱۹. همان، ص ۲۷۱.

۲۰. ونیز، بیروت، دارالنشر للجامعین، ۱۹۶۱ م.

۲۱. الذریعه؛ پیشین، ج ۱۴، ص ۲۷۴.

۲۲. صافی گلپایگانی، به پرسش‌ها و ایرادهای مؤلف کتاب یاد شده در نوشتاری با عنوان «مع الخطیب فی خطوطه العریضه»؛ پاسخ داده است.

۲۳. ر.ک: الذریعه؛ پیشین، ج ۱۴، ص ۲۷۲.

۲۴. ر.ک: همان، ص ۲۷۱.

۲۵. این اثر برگردان فارسی دیگری دارد با عنوان «شیعه یا بدید آورندگان علوم اسلامی»؛ ترجمه سید علی اکبر برفعی قمی، (ر.ک: الذریعه؛ پیشین، ج ۱۴، ص ۲۷۴).

۲۶. الکاظمی الامرچی، السید محسن، الجامع الکبیر المسمی برسائل الشیعه؛ تهران، کتاب فروشی مصطفوی، ۱۳۶۴ ش.

۶۲. مبانی کلامی فقه شیعه؛ سعید

ضیائی فر، راهنما: آیت الله محمد های معرفت، مرکز تربیت مدرس دانشگاه قم، ۱۳۷۶-۷۷ ش.

۶۳. نقد و بررسی آرای دکتر محمد

نوردل درباره حدیث غدیر در کتاب «اثر التشیع علی الروایات التاریخیه فی القرن الاول الهجری»؛ مجید مجرد، راهنما: دکتر سید رضا مؤدب، دانشگاه قم، ۱۳۸۱ ش.

۶۴. نقدی بر «تفسیر والمفسرون» ذهبی

پیرامون سه تفسیر شیعی؛ محمد حسین برومند، راهنما: دکتر سید محمد باقر حجتی، دانشگاه تهران، ۱۳۶۸ ش.

..... پی نوشت‌ها

۱. ر.ک: راغب اصفهانی، المفردات فی غریب القرآن؛ ماده «شیع» ابن فارس، معجم مقاییس اللغة، ماده «شیع».

۲. علامه طباطبائی، سید محمد حسین، شیعه در اسلام؛ ص ۷-۴؛ نیز ر.ک: طبرسی، امین الاسلام، مجمع البیان؛ ج ۱۰-۹، ص ۷۹۵؛

۳. ر.ک: یادنامه علامه امینی؛ به اهتمام سید جعفر شهیدی و محمد رضا حکیمی، ص ۴۹۷-۵۶۸. ۴. خرمشاهی، بهاء الدین، دانش نامه قرآن و قرآن پژوهان؛ ج ۱، ص ۴۸۵.

۵. در این باره ر.ک مقاله «گذری بر مطالعات شیعی در غرب»؛ مندرج در «مقالات و بررسی‌ها»؛ نشریه علمی - پژوهشی دانشکده الهیات و معارف اسلامی تهران، دفتر ۶۳، ۱۳۷۷ ش، ص ۱۵۳-۱۸۳.

۶. ر.ک: النجفی، اسد حیدر، الامام الصادق و

شروېشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی